

„Ki viszi át a Szerelmet”

AJÁNLÁS DVORSZKY HEDVIG KÖNYVÉHEZ

„Lehet-e nemzet és ember iránt valami jóhiszeműbb, nagyvonalúbb, mint a művészet? Akarhatja-e jobban valami az ember méltóságát, a szabadságát, mint épp a művészet? S ezáltal akadémiája?” – Páskándi Géza fogalmazott így a Magyar Művészeti Akadémia megszületésének napjaiban, 1992-ben. Magától értetődő, hogy a román diktátor embertelen börtöneit megjáró író mellett Makovecz Imre köré gyűltek a művészeti életben is rendszerváltozást sürgető építészek, muzikusok, filmesek, képzőművészek, népművészek, iparművészek – a magyar szellemi és kulturális élet morális igénnyel föllépő egyéniségei. Egyesületük csaknem két évtizedes közösségi léte adta/adja a fundamentumát a 2011-ben immár az

Alkotmányban elismert köztestületnek, amely az elmúlt tíz esztendőben a magyar kulturális élet meghatározó intézményévé vált.

Dvorszky Hedvig a kezdetektől nemcsak közeli tanúja, hanem művészettörténeti munkásságával és személyes kiállításával mindvégig alakítója is volt, s természetesen napjainkban is tevékeny részese az akadémiai életnek. A közéleti gondolkodás és cselekvés magasabb rendű formáira ösztönző szemlélete és a művészi alkotóerő méltó megbecsülésének igénye mellett, akadémiai székfoglalójában is meggyőzően igazolta művészetfilozófiáját: az életet értelmező és újratemtő művészet értékeinek felmutatása csakis az egyetemes kultúra áramába kapcsolva lehet igazán eredményes. Akadémikustársa, Balassa Sándor is segít, amikor így ír: „...csak egyféle mérce létezik, s ezzel kell mérnünk a vakondtúrást és az Ararátot”.

„Szükségünk van a művészetre, szükségünk van a művészi munkára, és mert szükségünk van rá: meg kell teremtenünk.” – Kós Károly küzdelmes életével hitelesített szellemi hatása az elmúlt évtizedekben szinte tapinthatóan jelen volt, és remélem, a továbbiakban is sugárzik és hatást gyakorol a Makovecz Imre által megalapozott akadémiai gondolkodásra. Ez az igény fogalmazódik meg Dvorszky Hedvig írásaiban, kritikáiban, esszéiben és riportjaiban is, s ezért is öröndetes, hogy a Kairosz Kiadó gondozásában a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával jelenhet meg az „Evez a mélyre” című 2018-ban életre hívott kötet után a szaktörténész azóta készült publikációinak és interjúinak gyűjteménye. Kalaplengető tisztelettel nyugtázzuk, mennyi fáradság, munka, idő, figyelem és invenció sűrűsödik össze a második kötet alig három év alatt született írásaiban.

Olthatatlan kíváncsiság? Szenvedélyes hivatástudat? A művészek, művek, műhelyek és szellemi életünk történései lenyomatának folyamatos és hiteles dokumentálása? Egyfajta állandó belső késztetés a megörökítésre? Jelen lenni, fáradságot legyűrve részese lenni mindannak, ami világunkban és az alkotók belső világában történik – úgy

hiszem, ez a feladattudat az a motor, amely Dvorszky Hedviget újra és újra feltölti hittel és energiával, s újabb vállalásokra sarkallja. A megörökítés vágya nemcsak a tárgyat alkotó művészt, hanem a történetét is sodorja, viszi magával. Folyamatos, ugyanakkor minőségi megnyilatkozásra kényszeríti a *Magyar Katolikus Rádió* stúdiójában csaknem két évtizede elhangzó műsoraiban éppen úgy, mint a *Magyar Iparművészet* folyóiratban megjelenő, s egyéb szaklapokban, orgánumban közzétett írások szerzőjeként. Dvorszky Hedvig igazi társasági lény. Művelt, tájékozott, nyitott, derűs ember. A néha váratlanul fellobbanó indulatai, hirtelen és azonnal kihunyó haragvó megnyilatkozásai is az alkotó ember türelmetlenségét bizonyítják: szorít az idő! Óriási szellemi vagyont halmozott fel a magyar alkotóerő – vers, dallam, architektúra, szobor, textília vagy éppen színpadi dráma –, és ez mind megörökítésre, bemutatásra, befogadásra vár. S ráadásul a kortárs művészeti ágak megannyi értéke, értékes művészek feltáratlan titkai! A napjainkban megszülető művek körüli bábáskodás, a jelenlét és részvétel akarása örökös sietésre kényszeríti a krónikást, a „korszakok krónikását”, ahogy az egyik vele készült interjúban a fiatal szerző nevezte. A krónikást, aki nem kívülről szemlél és nem felülről ítél, hanem belülről kívánja tetten érni és megrajzolni a lét és a műalkotás spirituális dimenzióját, a valódi indítékokat. Hiszem, hogy krónikásként, kritikusként, szaktörténészként maga is alkotásra, új és újabb művek megszületésére ösztönzi „alanyait”.

Dvorszky Hedvig régóta tudja, nem szeretne olyan világban élni, ahol a jó, a szép és az igaz elveszítene vonzerejét. „Már a pusztaság léte értelmet ad egy műalkotásnak” – írta valahol Örkény István. A kötet szerzője némileg más fénytörésben látja hivatását, azt a komolyan vett – talán nem túlságosan keresett a kifejezés – személyes rendeltetést, amelyet a rendszerváltoztató évek földrengése óta még következetesebben szolgálhat: műveltséget adni, látni, segíteni, értékítéletet formálni. Meghaladni a tömegembernek tulajdonított igénytelenség közhelyes summázatát. Túljutni a hamison s felfedezni az igazat. Dvorszky Hedvig tudományos igénnyel megfogalmazott írásai közérthetőek, egyenesek és tiszták. Nagy erény! Átlátni a tömegmédiaképmutatásán, amely ajnározza az embert, ugyanakkor megfosztja méltóságától. Szellemi és társadalmi rangot adni a valódi művészetnek, rávilágítani az erkölcsi és művészi értékek elválaszthatatlan összefonódására. Felfedezni az ember legmélyebb énjébe írt jeleket, s értelmezni, szavakba önteni talán még a láthatatlant is. Igen, realizálni mindazt a jót, amit magunkban őrzünk. Kimondani, megmutatni a művész teremtő szándékát, egy magasabb rendű szellemi

élet megteremtésének céltudatosságával. S kikerülni az alságost, az „izmusok” paravánja mögé rejtett ürességet.

Egy munkában kiteljesedő élet fontos fordulópontján, nyolcvanadik születésnapján köszöntjük a szerzőt. További alkotókedvet, testi és lelkierőt kívánunk a folytatáshoz, újabb esszék, interjúk, elemzések megírásához, s ami legalább ilyen fontos: sok-sok személyes találkozás lelkeket frissítő élményéhez. A Kecské utcai Makoveczszalon bensőséges közösségében fehér asztal mellett is megünnepeljük ifjú lendületét, példaadó kötelességtudatát és kifogyhatatlan érdeklődését a közösség ügyei iránt. Jó szívvel és örömmel ajánljuk a Tisztelt Olvasó figyelmébe legújabb kötetét. S végezetül szóljon a nevünkben a „széphalmi szent öreg”, Kazinczy Ferenc: „Azon örömmön kívül, amit maga a munka ad a dolgozónak, nem képzelhetni kedvesebbet, mint azt, hogy ezen az úton a jók barátokká lesznek.”

Budapest, 2021. november 5-én.

JUHÁSZ Judit

a Magyar Művészeti Akadémia szövegírója

(Dvorszky Hedvig: „Ki viszi át a Szerelmet”. *Evezz a mélyre 2. Válogatott publikációk, beszélgetések. 2018–2021. Kairosz Kiadó, 2022, 260 o. A kötetben publikált fotókat dr. Korzenszky Richárd készítette. Borítóterv: Őri Kiss István*)

Az írás a kötet 9–11. oldalán megjelent Ajánlás másodközlése. A fotót a kötetből választottuk.